

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

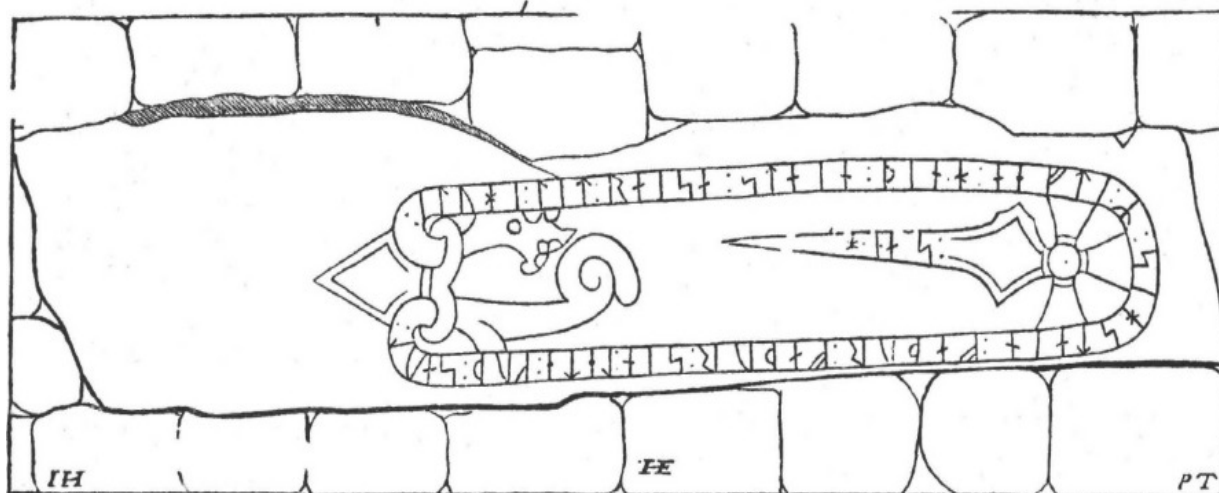
1911
[111410]

152. Agetomta, Furingstads sn, Lösings hd.

Pl. L. Fig. 1.

Litteratur: B. 860; L. 1102; W. 26; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 544.

Peringskiöld säger runstenen befinna sig »i Agetompta Källarmuur i Tingsta sochn», till vilken socken även B. 860 hänför densamma. Sedan källaren rivits 1906, har stenen blivit

B. 860.

lagd med runsidan uppåt på en bergbacke norr om den nya huvudbyggnaden i Agetomta södra gård, på vars plats den källare var belägen, där runstenen fanns. Stenen ligger ungefär mittemellan byggnaden och järnvägen mellan Norrköping och Arkösund, väl synlig till järnvägen. Agetomta uttalas av folket Ha³gtom²ta.

Runstenen utgöres av 6 stycken, A—F efter den ordning, vari inskriften på dem följer, F den vänstra delen av foten har dock ingen inskrift men ansluter sig till E. Dessa stycken anträffades på skilda ställen i källaren, men äro nu sammanfogade med cement och järnkrampor. Ämnet är ljusröd flammig granit av vackert utseende.

Höjden är 3,85 m, bredden vid foten 1 m, i toppen 65 cm, största bredden på mitten 76 cm, tjockleken är på högra sidan, som är slät och vinkelrät mot ristytan, vid ristningens början 45 cm, på mitten 48 cm, i toppen 36 cm. Vänstra kanten är tunnare och oregelbunden, på mitten 25 cm, i toppen c. 25 cm. Slingans bredd är 8—9 cm.

Ristningen är tydlig och rätt väl bibehållen. I det första namnet **iluhi** äro **il** dock alldeles borta, i det slingan framträder på stenen ungefär vid det ställe, där **l** bör ha stått. Av **u** finnes knappt 1 cm av staven nedtill och 3 cm av bistaven, av **h** nedre staven och de nedre bistavarna, av **i** 5 cm nedifrån.

Uti **lit** finnas 6 cm av staven till **l** nedifrån, bistaven är alldeles borta, **it** äro fullständiga. Uti **raisa** är **i** täckt av cement. Prep. 'efter' är alldeles tydligt ristad **aeftr**. Uti **leti** är prickerna på **e** synnerligen tydliga. I **saul** äro övre staven och högra bistaven av **a** fyllda av cement. Sista ordet är **·hans:** och står på korset nedifrån och uppåt, föregånget av punkt och följt av kolon.

Inskriften är alltså följande:

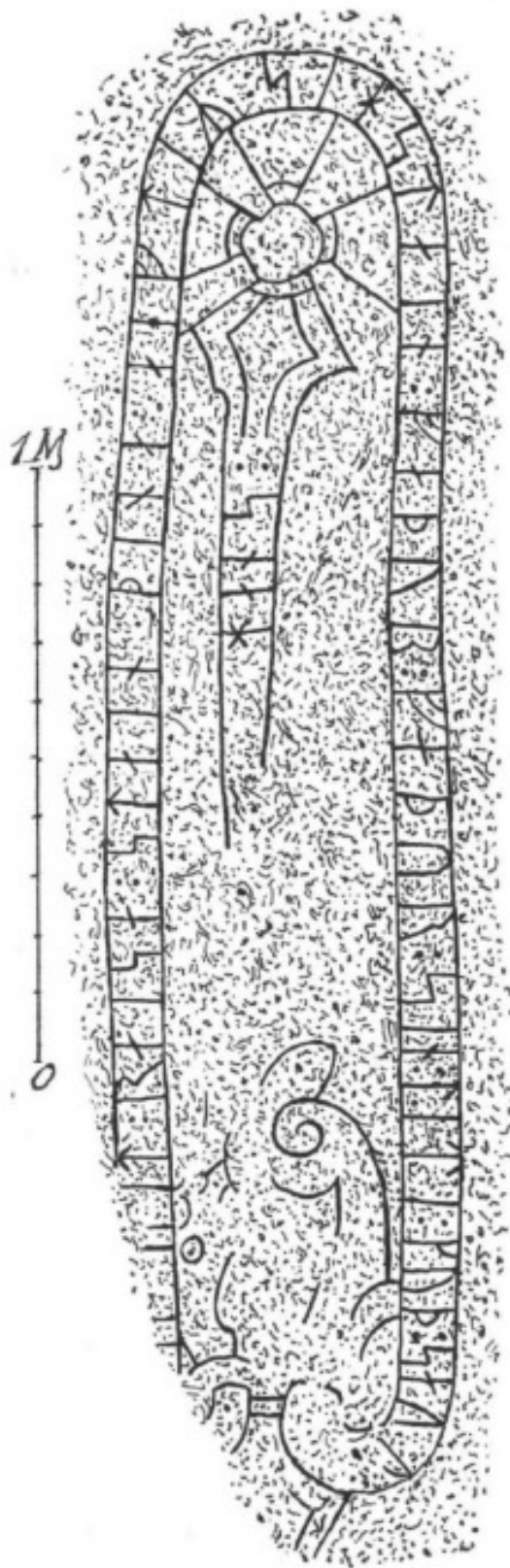
: iluhi : iit : raisa : stain : pina : aeftr : sihstain : fapur : fapur : sin : leti : kup : saul : Korsfoten: **·hans:**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

En motsvarighet till **lete : kup : saul : ·hans :** förekommer flerstädes, nämligen **kristr :** **liti : anta** B. 1146, L. 871 Korpbron, Ludgo sn, Sdml, undersökt av mig 1899; **kup * liti * sal * paira** B. 375, L. 69, D. I, 128 Gryta gård och sn, Uppl., **kiristr · litin · saflu hos** B. 500, L. 242, D. I, 231 Bräckstad, Tensta sn, Uppl., **litin kusu** (= **kup salu**) B. 505, L. 245, D. I, 246 Rångstad, Viksta sn, Uppl., **liti · kup · sau-** Öl. 51 Köping, och troligen har **l[iti] kiri[st]r a[t] h[ans]** även stått i B. 496, L. 243 Altomta, Tensta sn, Uppl., ehuru runorna inom [] i B. 496 saknas eller äro ofullständiga.

Stephens, *ONRM*. II, s. 735—737, förklarar dessa konj. såsom isl. *liti* 'må se' och anför flera motsvarigheter från me., nämligen *Jhesu him save ant see!*, *God yow se!*, *God loke the!*, *God þe mot leke!*, alla med betydelsen: »Gud bevare dig (honom)!» Bugge, *Runverser*, s. 51, anser, att skrivsättet **lete** talar för att i stället antaga pres. konj. av isl. *létta*, fsv. *lætta* 'lätta', som ävenledes ger en god mening, då det med dat. betyder 'skaffe en (e—m) nogen Lettelse eller Vederkvægelse', Fritzner, *Ordbog*².

Översättning: Illuge lät resa denna sten efter Sigsten, sin farfader. Lätnad give Gud åt hans själ!

Månne icke denne Sigsten är den samme som rest den mycket ålderdomligare runstenen Ög. 149 Furingstad?

1. Ög. 152. Agetomta.